Annee 2 numero supplementaire 30 Octombrie 1950

C H E M A R E A L I T E R A R A

(L'A P P E L - S U P P L E M E N T L I T T E R A I R E)

PARAIT TOUS LES DIX JOURS

Sediu:74,rue de la Glaciere,Paris 13.Tel.GOB 04-57 Director:N.Stefanescu-Govora

C U V A N T I N A I N T E

Dupa regretabila disparitie a Luceafarului,in emigratia romaneasca se simtea nevoia unei reviste literare.Aceasta atat pentru a da posibilitate tinerelor talente de a se manifesta,cat si pentru a continua tradi[illegible] literelor romanesti,aici in strainatate,in lumea libera,atat timp cat intre granitele Patriei nu se poate face.

Aparitia unei publicatii care si-a luat aceasta misiune ne corespunzand scopului propus,de moment ce in loc de tribuna literara constatam ca este doar o trambulina pentru anumiti ambitiosi,ambitiosi ce in trecut au colaborat cu ocupantul iar acuma nu fac altceva decat sa tamaieze pe puternicii zilei,ne-a hotarat sa pornim noi la drum.

Si o facem aceasta cu hotararea si desinteresarea cu care am intreprins si alte actiuni.

Ideia unei reviste literare ne framanta de vreme indelungata.Ne-am sbatut sa realizam o revista tiparita in conditii technice bune,dar nu am reusit.
Si am voit aceasta deoarece stim ca un scriitor consacrat va ezita sa-si trimita opera unii publicatii saracacioase ca infatisare.Succesul obtinut insa de dl Dr.Ghidel cu revista stiintifica "Orizonturi",precum si succesul dlui Prof.Virgil Mihailescu cu imprimarea la multiplicator a poeziilor lui Mihail Eminescu,ne-a dat curaj.In fond aceasta este situatia.Suntem saraci dar nu trebuieste sa ne fie rusine de saracie.Acestea sunt posibilitatile emigratiei romanesti si nu altele.

Pornim deci la drum.Greutatile nu ne inspaimanta,nu suntem oameni care sa ne lasam striviti de dificultati,ci din contra,oameni care stim sa invingem greutatile.

Stim ca se vor ridica si de data aceasta critici acerbe,stim ca se vor aduce fel de fel de obiectiuni,si banuim ca se va spune in special ca nu noi am fi chemati ca sa dam un impuls literelor romanesti.Ni se va spune desigur ca nu suntem "profesionisti" ca nu am facut parte din sindicatul scriitorilor din tara,ca nu avem carte de la un asemenea sindicat.

Raspundem de la inceput ca nu avem nici o pretentie,ca nu suntem scriitori de meserie,ca nu avem carte de la nici un sindicat,ca nu avem nici o calitate,afara de una care constituie mandria noastra:suntem oameni care refuza sa imbatraneasca.

CHEMAREA LITERARA

D O U A P O E M E

de Ion S A N - G I O R G I U

O M U L F A R A T A R A

Sunt omul fara tara,
Gonit de duhuri din hotara in hotara.
Sunt omul care a murit
In tara lui ca un nemernic
Sub greu blestem de vraci
Si-a renascut salbatec si puternic
Cu sufletul in infinit
Si gandul inflorit ca un copac
In balarii de cucuta si spini,
printre straini...

Sunt omul fara nume,
Ce rataceste ca un Ahasver in lume,
Uitat de toti,neinteles si nestiut,
La toate surd,la toate orb,la toate mut;
Si-atat de singur sant,
De parca n'ar fi nimeni pe pamant,
Si tot ce rade'n jurul meu si tot ce canta
Pe altii ii mangaie si-i incanta;
Iar mie
Mi-e data doar aceiasi lunga pribegie,
Si-aceiasi paine'n lacrime dospita
Mie daruita de ursita,
S'adun elanuri si puteri
Din grele
Infrangeri si ingenunchieri.
Si sa pornesc la drum fara odihna,
Spre alte lumi,spre alte zari,spre alte stele,
Flamand de tihna.

Sant omul fara de camin,-
Ce bate in zadar din poarta'n poarta,
Si n'aflu capatai,nici pat,nici sorin
Sa odihneasca trupul meu batut de soarta...
Nu lumineaza nici un zambet pentru mine
In nici un prag
Si cand pornesc la drum nu ma retine
Vre-un suflet drag
Si'n urma mea nu-i nici o inima ce plange,
Nici o fiinta nu se frange,
Caci omul fara nume,fara tara
Nu stie sa traiasca nici sa moara...

Si totusi tara mea nu mi-a ramas departe
Pierduta in povesti si in nirvane,
Nu ne desparte zid de moarte;
Doar muntii grei si nesfarsite baragane
Sunt tot atatea vame
Spre dulcile profiluri diafane,
A celor care'nalta lacrimand epitalame
Si rugi de reintoarcere tarzie
Pentru cel dus pe drumuri de urgie..

O,tara mea,
E toata vie'n mine ca o rana
Si-mi lumineaza ca o stea
polara,
Si-mi infloreste ca o primavara
Si canta ca un cor
De mierle si privighetori
La cantatori...
Si-astfel o duc cu mine in aspra mea prigoana,

Ca pe o rugaciune,
Ce'n nopti de desnadejde-mi spune
povestea ei de jertfe si infrangeri,
Si inaltarea ei din iaduri de carbune
Spre raiuri de lumina si de ingeri...

Sant omul fara tara,fara nume,fara casa...
Si totusi tara mea paseste maestuoasa
Alaturea de mine
Prin reci coclauri si printre jivine...
O simt cum ma indruma si ma mana
Ca pe un orb de mana,
Si ca un inger pazitor
Imi insoteste ne'mplinitul dor
Din zare 'n zare si din tara'n tara...
Si de mi-e viata fara cer de vara
Si daca moartea inca nu ma vrea,
Nu simt cum tara mea
Din pacle si din brume,
De pretutindenea imi rade'n lume
Si creste in singuratatea mea
Floare eterna si nestinsa stea...

Si-atunci eu nu mai sant
Om fara tara,singur pe pamant,
Nu mai sant omul fara Dumnezeu,
Urcand calvarul umilit si greu,
Caci tara mea
E-acolo unde ma avant
Spre-o noua viata sau spre un mormant,
E-acolo unde nenorocul
Imi duce pasii prin tot locul;
E'n somnul sfasiat de duhuri rele
Si'n rugaciunile rugate catre stele,
Si'n suferinta-mi si in moartea-mi grea...
Caci pretutindenea e tara mea,
O nesfarsita binecuvantare,

Dar coborat din slava ca un soare-
E tara mea
De langa care nu m'a smuls nici o prigoana

Si'n care ma ingrop greu ca o stana
Si dorm in ea si cresc si reinviu din nou,
Om fara tara,cersetor erou.

Germania,Iulie 1946

D O U A F L O R I

Doua flori din tara mea
Mi-au sosit intr'o scrisoare.
Toporasi de catifea,
Arsi de vanturi si de soare.

Mi-au adus in sihastria
Aspra a fugarului,
Ca in dar din cer solia,
Balsamul amarului.

Din pamantul tarii mele
Care cotropit se frange,
Cele doua viorele
Au sorbit lacrimi de sange.

Si au scris pe moi petale
Cu cerneala norului,
Spovedania de jale,
Si suspinul dorului.

Leganandu-se sfielnic
In bataia vantului,
Asteptau ceasul jertfelnic
In matca pamantului.

Dar ce freamat se aude,
Si ce umbra alba trece?
Peste ierburile ude,
Cine vine sa se plece?

Doua mani de crini usori
Ca o boare lin coboara,
Si rup cele doua flori
Vaduvindu-le de tara.

Astazi ele dorm uitate
Ca doi fluturi intre file,
Evocand indepartate
Amintiri din alte zile.

Doua flori pornind la drum
Mi-au venit intr'un ravas,
Toata tara doarme-acum,
Intre foi de toporasi.

Ion S A N - G I O R G I U

Germania,Aprilie 1946

P A S T E I

de Nicolae N O V A C

Ploua,
trist,marunt si monoton.
Castanii isi scuipa plamanii pe trotuare.
Nimeni nu plange,
pe nimeni nu-l doare,
rana ce-o lasa pe cer un triunghiu de cocoare...

Orasul isi spala strazile de noroiu si de pacate.
Canalele-i beau apa murdara,insetate.
In parcul ud si pustiu
un muncitor si-a spanzurat zilele si foametea...
Copacii infrigurati fac rugaciuni
pentru sufletul mortului
ce-si cere dreptul la un sicriu.

Daca nu ar fi ploaia,
Cat de goale ar fi strazile...

Cerul,beat-mort,si-a proptit fruntea
pe cosul fabricei de bere...

Nicolae N O V A C

LITERATURA IN REPUBLICA POPULARA ROMANA

de Constantin A R S E N I E

In afara de scriitorii de data recenta,improvizati peste noapte,exista si figuri literare de alta data care si-au pus pana la dispozitia regimului.Una din aceste figuri este aceia a parintelui Pisculescu,cunoscut sub pseudonimul de Gala Galaction.Sfintia Sa scrie azi ca taranimea traia alta data in cea mai neagra mizerie,si ca abia acum,prin binefacerile regimului ocarmuitor a reusit sateanul sa duca o viata imbelsugata.Poate ca varsta de 70 de ani i-a slabit memoria intrtat incat nu-si mai aduce aminte de ce scria acum 37 de ani intr'o brosura editata de "Dimineata" si intitulata "Toamne de odinioara".

Iata cuvintele parintelui Pisculescu:

"Gospodarii din satul meu,acum douazeci si cinci de ani,traiau fara suspine.Cel mai nevoias taran intra in iarna cu patulul plin de porumb,cu bosca plina de dovleci,cu o vaca cu lapte, ori macar cu un grasun pentru Ignat.Nimeni nu plangea de foame,nimeni nu tremura de frig,nici chiar Tiganii din Tiganie,fostii robi manastiresti.In imprejurarile cele mai grele,de boala, de moarte,de saracie,de asuprire administrativa,alerga omul la curte.Aici gasea fara multa ruga minte,si bani,si malai,si ocrotire.La noi in sat zapciul,pomojnicul,perceptorul si alte fete ale stapanirii veneau foarte rar si nu necajeau pe nimeni.

"Era pe atunci viata mult mai usoara.Mi-am trait copilaria intre cei care tin coarnele plugului,dar va jur ca in vremea aceea toamna venea in sat,la noi,cu sanul plin,ca o bunica dragastoasa,si fiecare crestin avea partea si bucuria lui.Amintirile mele sant senine si patriarhale.

"Nu plangeau copiii la poarta nimanui,gospodinele mestecau pe pirostrii mamaliga sanatoase, si ce mai trebuie pe langa mamaliga nu lipsea".

I-am ruga pe parintele Pisculescu sa se oboseasca putin si sa mai faca odata o calatorie in satul dsale,Vatra Sohitului-Dadesti din Judetul Teleorman,si sa vada copiii murind de foame, trimisii guvernului dijmuind bucatele,sa vada cum si cenusa din vatra este scormonita de mainile hraparate ale comisiilor de colectarea cerealelor.Sa vada cum perceptorul pe care Sfintia Sa il intalnea foarte rar prin sat,scoate azi lucrurile oamenilor in vanzare pentru o datorie de cateva sute de lei.Sa vada ce n'a vazut in tineretea dsale.

Asa ieftina cum este,maculatura comunista se gaseste in casa fiecarui salariat,nu cumparata pentru a fi cercetata,ci varata cu sila,pretul fiind oprit din salariul lunar.

Pentru a avea in mana controlul tuturor publicatiilor,Statul a preluat toate editurile impreunacu intregul echipament technic si industrial,fara nici un fel de despagubire,inlocuindule cu una singura:Editura de Stat.Prin biurourile acestei institutii trebuie sa treaca orice lucrare scrise,bineinteles dupa ce mai inainte a primit aprobarea cenzurii.Monopolizand si editura si cenzura,partidul comunist roman s'a pus la adapostul oricarei primejdii din partea scrisului.Nici un atac de nicairi nu poate sa-l isbeasca,cu atat mai mult cu cat absolut toate tipografiile din intreaga tara sunt in stapanirea lui.Cenzura e crancena,severa si taioasa. Merge asa de departe cu neghiobia cenzura romaneasca incat,pentru a nu reaminti cuvantul "regal" a eliminat dintr'o lucrare de fizica denumirea puternicului dizolvant al aurului apa regala,cunoscut ca un amestec de acid azotic si acid clorhidric.

Aceasta-i situatia azi.Ieri,in timpul deplinelor libertati in toate domeniile,unui oarecare Emil Dorian i s'a permis sa scoata de sub tipar un roman "Profeti si paiate" in care profetii erau comunistii iar paiatele noi ceilalti.Atunci,in 1927,cand Dorian si-a tiparit cartea,nimeni nu l-a impiedicat s'o faca.Astazi? Toate cartile aparute cu ani si ani in urma au fost supuse cercetarii unei comisii de lectori comunisti pentru a elimina pe toate acelea care preamaresc trecutul glorios al neamului sau contin idei anticomuniste.Au fost scoase din circulatie peste 80% din scrieri.Biblioteca Academiei Romane,tezaurul spiritualitatii noastre,a fost supusa celui mai sever control.In cei aproape doi ani cat a stat inchisa pentru revizuire,s'a aruncat la foc tot ce era scris impotriva U.R.S.S. si nu putine erau cartile care desvaluiau starile de lucruri de dincolo de granita rasariteana-precum si cea mai mare parte din volumele scrise in limbile franceza,engleza si germana.Documente istorico-literara de mare valoare au luat drumul crematoriului.In locul cartilor epurate au fost aduse altele de la Moscova,scrise in limbile romana,franceza,germana rusa sau engleza si tratand numai probleme politice.La Moscova exista o editura speciala pentru carti de export,tiparite in limbi straine.Regimul la care a fost supusa biblioteca Academiei Romane s'a aplicat tuturor bibliotecilor fie ele municipale,ale facultatilor sau ale caminelor culturale satesti.

Ceeace se scrie azi nu e rezultatul vointei omului,fie el chiar comunist,ci al ordinelor. Cu alte cuvinte,literatura de comanda.Aceasta s'a putut intelege prin coincidenta aparitiei

unei carti cu un eveniment important intern sau extern.Proslavirea aniversarii revolutiei bolsevice,ziua armatei rosii,a "genialului conducator de popoare Iosif Visarionovici Stalin", a lui Molotov,moartea lui Jdanov,etc. sunt tot atatea evenimente ce nu puteau fi trecute cu vederea si trebuiau scrise fie in carti voluminoase,fie in simple brosuri.Romanii,daca ar citi tot ce se scrie despre "marea si puternica vecina de la Rasarit",ar cunoaste azi mai mult decat au invatat in scoala despre istoria neamului lor.Din fericire fiecare Roman refuza sa citeasca,dar diabolicii conducatori comunisti au raspuns la fiecare intrebare.Si au inventat citul cu sila.

Din limbile straine,altele afara de ceaurusa,nu se traduc decat acele carti cu caracter propagandistic sau de doctrina comunista.Si pentru cartile straine exista un serviciu al cenzurii. Daca de autorii de peste granita,din tarile apusene Romanul nu ia cunostinta-o cunostinta sumara si aceasta cu pretul a mari pericole-decat dela posturile de radio emisiune ale Vocii Americii,B.B.C-ului sau postului francez,in schimb Ilya Ehremburg,cel mai mare pamfletar rus isi are locul de cinste la toate librariile.De cate ori apare cate o traducere din ruseste ,si apar detrele oamenilor,in tramvaie,autobuze,etc.se intrec intr'o publicitate desgustatoare.La inceput, din curiositate mai mult,am citit si noi oamenii apolitici scrisul rusesc.Ce desiluzie ! In lectura unei carti rusesti nu poti desprinde nici o ideie,nu gasesti o figura de stil,o scena care sa te incante,nu poti trage nici o concluzie logica.Totul este scris dupa acelas calapod,cu aceiasi masura de tact,ca un tam-tam al triburilor africane.Apa moarta de la inceput pana la sfarsit.Masura si calapodul au fost imprumutate si de scriitorii romani de duzina,fosti vanzatori de stamba cu cotul.

Lipsiti de ceeace eram obisnuiti sa citim,singurul loc unde se mai putea gasi o carte buna, erau anticariile.O noua masura a guvernului a venit sa rupa si aceasta legatura a cititorului cu cartea:trecerea anticariilor si bibliotecilor de imprumut in patrimoniul Statului,operatie facuta intr'o noapte de la sfarsitul lui Octombrie 1949.Dimineata,cand patronii s'au dus sa-si deschida magazinele,au gasit sigiliul pus peste incuietoare.

Se ventileaza ideia ca si bibliotecile particularilor vor fi confiscate.In Romania comunista,nimic nu poate surprinde,totul e posibil.

Daca Romanul e totalmente lipsit de lectura cartilor instructive,de arta,etc.sau pur si simplu a unui ziar din apus,in schimb librariile sunt intesate pana la refuz de scrisul sovietic in traduceri mizerabile.Nu exista biblioteca pe tot cuprinsul tarii,de la sat laocras ca sa nu aiba cartile "emeritilor" savanti si literati sovietici.Salariatii sunt obligati sa citeasca slova ruseasca in traducere si sunt chestionati apoi asupra subiectului.Dar nu subiectul in sine intereseaza ci invatamintele marxiste,leniniste,staliniste.Nu ceeace ar putea incanta spiritul,ci ceeace vor comunistii trebuie retinut din lectura rusa.

Pentru a o populariza,pentru a"o baga pe gat" cum spun Romanii,cartea rusa este in permanenta subiect de discutie la toate sedintele de comitet in fabrici,in ateliere,etc. Iata de pilda ce poate scrie un consilier juridic din ministerul de justitie,dl An. Negura,ca raspuns la o ancheta intreprinsa de ziarul "Universul" privind cartea rusa:" In actiunea noastra profesionala,cartea de doctrina juridica sovietica este temeiul fara de care nu putem lucra,-doctrina juridica sovietica fiind cea mai inaintata stiinta din lume.De cel mai mare ajutor ne sunt insa operele geniale ale lui Lenin si Stalin,-care opere citite cu nesat-transforma conceptia noastra de viata,ne transforma pe noi insine,dandu-ne nepretuitele elemente si cunostinti cu care putem astazi descifra mai usor marile realizari ale U.R.S.S.-ului,precum si orizonturile luminoase ce se deschid in fata Republicii noastre Populare.Asimiland bine invataturile marilor dascali Lenin si Stalin putem folosi cu spor si in mod rodnic literatura sovietica.Fiecare lucrare ,fiecare pas al nostru este calauzit ,astfel,de cartea sovietica.Cartea care ne-a deschis si ne largeste un drum nou,cu orizonturi noi,-drumul vietii mai buna si mai fericita.Literatura ideologica si profesionala,ca si operele literare sovietice ne invata sa luptam cu noi insine -ne invata sa defrisem de buruienile conceptiilor invechite constiinta noastra si sa cautam sa devenim cetateni cat mai constienti,cat mai folositori poporului nostru,Patriei noastre Republicei Populare Romane,sora mai mica a Uniunii Sovietice"...

Aceasta-i literatura in tara romaneasca:murdarirea sufletului si spiritului unui popor care de cand se stie asezat in acest colt al lumii s'a adapat spiritualiceste fie din isvorul viu si curat al creatiei proprii,fie din Apus.

Totdeauna am luat lumina din lumina,nu din intuneric.

Constantin A R S E N I E

MANDREI DE ALT NEAM

de N. FURLUGEANU

Sa nu ma crezi iubito,ce-ti spun in asta seara,
De vina e licoarea din cupa de clestar.
Dulceata-i mincinoasa ca zambetu-ti fugar,
Mi-a sfaramat mandria si'n suflet imi coboara,
Al dorului amar.

Sa nu ma crezi iubito de-ti voiu vorbi de-o Tara
Cu piscuri ne'ntinate si vai scaldate'n vis,
Cu oameni cum nu-s altii,cu rasul cald,deschis,
Cu flori ce-si sparg bobocii in plete de fecioara,
Si Legi ce nu s'au scris.

Sa nu ma crezi iubito de ti-oi canta in soapte
O melodie stranie,cu vorbe moi de tot,
Cu lacrimi prinse'n gene,iti voiu parea netot;
Nu-mi departa paharul,caci timpu'n asta seara
Nu vroiu sa-l mai socot.

Sa nu ma crezi iubito de-ti cer sa-mi juri credinta,
Cand pumnii mi s'or strange de patima cea grea,
Nici teama sa nu-ti fie de te-oi ameninta...
Fii mandra,pentru-o clipa,din toata-a mea fiinta,
Iubesc ca'n Tara mea.

Sa nu ma crezi iubito,caci primul fir de soare
E-un sol venit de-acasa,e-un prieten vechiu si drag,
Parfumul gliei mele mi-l va aduce'n prag
Si imi va spune'n taina ca esti o trecatoare,
In viata-mi de pribeag.

Paris 15 octombrie 1950

N.FURLUGEANU

DRAGOSTE IESANA

de Nicolae VRABIE

Povestea care urmeaza s'a intamplat in orasul acela batran si murdar,cu straci inguste si intortochiate,in care cladirile au in ele ceva care aminteste de colbul cronicelor,iar barbatii si femeile se misca alene,cu gandurile ratacind departe,cu privirile incarcate parca de intrebari fara raspuns,de iluzii si mai ales de regrete.

Povestea mea,anacronica si ridicola,nu ar avea nici un inteles daca n'asi preciza de la inceput ca ea s'a petrecut in cetatea de Scaun a domnitorilor moldoveni,pe strazile pe care au ratacit Eminescu si Creanga,pe Sararie si Pacurari,pe Lapusneanu si in Targul Cucului.

Trecusem draga Doamne de mult de vremea adolescentei,meseria ma facuse sa circul prin toate regiunile Tarii si sa culeg dragostea prin toate garnizoanele prin care trecusem,nu mai eram de mult la capitolul primelor batai de inima,si nici la acela al saruturilor timide de liceam.

Regimentul meu dintr'o glodoasa garnizoana basarabeana ma trimisese sa urmez o scoala de radio-telegrafie la Iasi,in orasul in care imi facusem liceul,in orasul in care copilaria si adolescenta ramasesera departe in urma,ca niste pasari cu aripile moarte.Ma instalasem cu destula greutate intr'o camera mobilata de pe strada Muzelor,o camera care pe vremuri fusese carciuma,care avea o usa cu obloane la strada,obloane din cauza carora aveam apoi de multe ori sa fiu trezit in crucea noptii de cheflii intarziati care bateau cu insistenta,cerand sa se scoale jupanul si sa le dea de baut.

Primavara era pe sfarsite,si cand se lasa inserarea,imi tarsiam cismele si-mi zornaiam pintenii pe Lapusneanu si pe bulevardul Carol,in cautarea unei dragoste noi,care sa ma faca sa uit ca nu prea stateam bine cu buzunarul,ca locotenentul casier ma amenintase ca nu-mi mai da nici un acont,si ca cismarul si croitorul din orasul basarabean trimisesera politele pe care le semnasem cu cateva luni in urma,comandantului de regiment de care tinea scoala de radio-telegrafie care nu facea parte din garnizoana,fie ca nu aveam eu o mutra prea aratoasa,faptul este ca in fiecare seara reintram in camera mea descurajat si nemultumit.

Casa mea se gasea cum am spus pe strada Muzelor,colt cu Sararie,asa ca la ora unu cand ma intorceam de la scoala,in Targul Cucului trebuia sa schimb tranvaiul si sa-l iau pe cel de Sararie,care ma lasa chiar in poarta casei.Dar in Iasi,toate se petrec altfel de cum se intampla in alte parti.Acolo de exemplu,nu numai cetatenii si cetatencele,nu numai birjarii lipoveni, dar chiar si tranvaiele nu au nici un motiv sa se grabeasca.Deaceia,cetateanul nu are nevoie sa astepte in statie ca in alte orase,ci acolo unde il prinde vremea,si cand soseste tramvaiul, se asaza in mijlocul strazii,face semn,si vatmanul opreste.Si sa nu va inchipuiti ca vatmanul face acest gest din gentileta,ci pur si simplu pentru ca daca nimeni in orasul acesta nu se grabeste,vatmanul fiind si el Iesan,considera ca nu are nici un motiv sa faca exceptie.Si daca pe celelalte patru sau cinci linii lucrurile merg ale cum merg,pe Sararie,chestia tranvaiului e o poezie.In principiu pe aceasta linie,tramvaiele circula din 20 in 20 de minute.Sincinicles a vorbit,vatmanul socoteste ca are si el dreptul sa opreasca din cand in cand,sa traga o fuga pana la carciuma,sa-si deserte jumatatica,sa-si stearga mustatile cu dosul mainii,si chiar sa rasuceasca o tigara.

Si tocmai pe aceasta poetica linie eram obligat sa merg de doua ori pe zi,asa ca de cele mai multe ori renuntam,imi aprindeam o tigara,si agale-eram si eu moldovan si iesan,deci nu aveam nici un motiv sa ma grabesc-o porneam catre casa.Din cand in cand imi aruncam ochii in cate o curte,descifram numele unui doctor sau avocat pe tablita batuta pe poarta sau pe perete, si ajungeam acasa,bineinteles,fara ca in acest timp sa fiu ajuns de tramvai.Zambiam absent-in Iasi nu se zambeste decat absent-atunci cand treceam prin dreptul casei care purta numarul o suta.Acolo statea doctorul Balif,directorul ospiciului de la Socola,doctor despre care prietenii imi povestisera o multime de anecdote,anecdote al caror sfarsit parea sa aiba o singura concluzie:in nici un caz sa nu te duci la doctorul Balif,caci oricat de sanatos ai fi,Balif se face forte sa te convinga ca esti nebun.

Ziua in care am vazut-o pe Valentina-numele dealtfel aveam sa i-l aflu numai cu opt ani mai tarziu-mi-o amintesc parca ar fi fost ieri.Eram mai necajit ca de obiceiu,caci un negustor de la care cumparasem cu cativa ani mai inainte o haina de piele undeva intr'un targ dobrogean si pe care bineinteles uitasem s'o achit ,imi daduse de urma,ma daduse in judecata,si chiar in ziua aceia,comandantul regimentului ma chemase,imi trasese o sapuneala buna si ma anuntase ca mi s'a pus poprire pe solda.Era o zi calda de sfarsit de iunie,strada era goala ca de obiceiu,nici un sgomot nu turbura linistea caselor cu gradini in fata,cu flori si plante agatatoare.Din cauza negustorului cu haina de piele,uitasem sa mai privesc ca de obiceiu la tablitele doctorilor si avocatilor,si chiar prin fata casei doctorului care considera ca tuturor cetatenilor care se plimba liberi pe strada le-ar sta mai bine in sanatoriul lui de la Socola,mergeam cu capul in pamant,cand o minge de tenis a facut un salt drept in fata mea,si rasul sglobiu al unor fete,m'a facut sa intorc capul.Spre surprinderea mea,rasetele veneau chiar din curtea casei cu numarul o suta.Mingea scapase din racheta unei fete brune,inalte,cu codite lasate pe spate,si cu niste ochi negri,cum nu mai vazusem pana atunci,oricata pretentie asi fi avut ca am colindat prin toate orasele tarii.ca mingea a cazut intamplator in fata mea sau ca ea a fost trimisa peste gard indemnata de posesoarea ochilor negri,nu numai atunci,dar chiar si acum,cand au trecut atatia si atatia ani,mi-ar fi foarte greu sa precizez.Cert este ca fata ma privea incurcata,lasase genele lungi peste marele ochilor,iar racheta se lasase si ea in jos pe langa corp, ca si cum ea ar fi fost adevarata vinovata de catastrofa care se intamplase.Nici fata nu a gasit sau nu a crezut necesar sa gaseasca un cuvant de scuze,dar nici eu nu m'am priceput sa plasez un spirit oarecare-sunt foarte spiritual,sau mai bine zis gasesc eu ca sunt spiritual cand o vorba sa ma aflu in fata a o suta de barbati,dar capul mi se goleste ca o minge de cauciuc atunci cand cand ma gasesc in fata unei femei,fie ea chiar urata.Daca se mai intampla ca femeia sa fie si frumoasa,cum era cazul adolescentei de pe strada Sararie,atunci nenorocirea e iremediabila.Fapt este ca m'am inrosit ca un liceean,ca am plecat mai departe si ca in urma

mea a isbucnit un nou hohot de ras,al carui instigatoare-aveam s'o aflu aceasta mult mai tarziu-era cealalta fata,care era mai in varsta,si care daca nu era urata,in nici un caz nu putea fi comparata cu Valentina.

Cred ca va inchipuiti ca am uitat imediat si de sapuneala colonelului,si de haina de piele, si de poprirea pe solda.

Si de atunci,povestea de dragoste iesana avea sa se tese incet,incet,naiva si ridicola.De acum inainte,nu numai cand nu gaseam tranvaiul in statie,nu numai cand il intalneam,dar chiar atunci cand vatmanul care ajunsese sa ma cunoasca dupa cum ajunsesem sa-l cunosc si eu,oprea cand ajungea in dreptul meu si ma invita sa urc,nu asi fi facut-o in ruptul capului.Din Targul cucului o porneam repede la deal,si nu ma mai interesau nici tablitele doctorilor si avocatilor si nici gradinile cu flori si plante agatatoare,si numai cand ajungeam in apropierea casei cu numarul o suta micsoram pasul si inima incepea sa galopeze.Si fata cu ochi negri aparea cu regularitate de ceasornic.Nu mai statea in fundul curtii,ci venea la zabrele si statea acolo pana treceam,pana ma departam,pana nu ma mai vedeam,cu genele lungi lasate pe marele ochilor. Cate odata ma astepta pe un scaun,cu cate o carte in mana,cu privirile dealungul strazii de unde trebuia sa apar.Ma inroseam ca o fata de pension,o priveam lung,cate odata Valentina ridica si ea ochii spre mine,dar mai departe nu am indraznit sau nu ne-am priceput sa trecem.Cand Valentina era ocupata,atunci era sora ei care astepta aparitia mea,si in momentul cand apaream, fata mai in varsta disparea in casa,si la zabrele aparea adolescenta cu ochi negri,care -ca in fiecare zi-ma petrecea cu privirea pana departe,pana nu ma mai vedeam.De multe ori,cea care astepta,era servitoarea.Jocul ma amuza,si dragostea aceasta care se reducea la asteptare si priviri,ma facea sa ma simt mai plin sufleteste,decat toate dragostele pe care le avusesem inainte,ma facea sa ma simt ca laiubirile adolescentei.

Si zilele treceau.

A trecut iunie,a trecut vara si a venit toamna.Intr'o zi urcam ca deobiceiu pe strada Sararie,dar la zabrelele casei cu numarul o suta n'a mai aparut nici Valentina,nici sora ei si nici chiar servitoarea.Nu vazusem nici o data iesind din curtea casei vre'o figura doctorala care sa ma faca s'o identific a fi aceia a directorului ospiciului de la Socola,dar tablita cu numele lui era la locul ei,ceiace m'a facut sa deduc ca fetele nu erau fiicele lui,si ca numai intamplarea facea sa locuiasca in acelas imobil.Ceiace m'a bucurat,caci nu mi-ar fi facut nici o placere ca Valentina sa fie fata unui doctor care isi pusese in gand sa mute pe toata lumea la Socola.

Dar neaparitia Valentinei s'a repetat si a doua zi si a treia si chiar a patra,am incercat sa-i dau de urma,dar fara rezultat.

Odata cu octombrie scoala s'a terminat si a trebuit sa ma intorc in glodoasa garnizoana basarabeana.Si atunci am alergat la un unchiu care cunostea pe generalul Negruzzi,generalul Negruzzi fusese tocmai numit resident regal,cunostea pe ministrul de razboiu generalul Paul Angelescu,si asa se face ca la perioada mutarilor,numele locotenentului Nicolae Vrabie era imprimat in asa zisa brosura de mutari,ca mutat in garnizoana Iasi.Pentru prima data,datorita unchiului care cunostea pe generalul Negruzzi,care la randul lui cunostea pe ministrul de razboiu,etc.s'a intamplat minunea sa ajung intr'o garnizoana mai ca lumea.Si aici sa-mi fei iertata o paranteza-oricat s'ar supara vajnicii aparatori din urbea Parisului ai armatei romane-adevarul adevarat acesta este si acesta ramane:pe vremea mea,pentru ca un ofiter sa fie mutat intr'o garnizoana mai cum se cade,era nevoie de ceiace francezii numesc piston.

Si a venit iarna,balurile de la Cercul militar,cunostinta la universitate cu fete tinere si frumoase,si cum se intampla intotdeauna,am uitat de casa cu numarul o suta de pe strada Sararie,de adolescenta cu ochii negri,de asteptarile la zabrele si de privirile lungi si intrebatoare.Si odata cu primavara au inflorit castanii,castanii aceia de pe bulevardul Carol,pe care nici un iesan nu poate sa-i uite vreodata.Intr'o zi iesiam de la facultate si ma indreptam catre casa.Din curtea bisericii Toma Cozma,a aparut Valentina.Era cu sora ei,mai cerscuse si era de o eleganta care m'a intimidat mai multe decat inainte.M'am fastacit,m'am inrosit,Valentina m'a privit si ea si a trecut mai departe.Numai cand am ajuns acasa mi-am data seama ca trebuia s'o urmaresc,pentru ca sa-i aflu adresa.

In iarna care a urmat,am intalnit-o odata la iesirea de la teatru.Era tocmai la garderoba. eu eram insotit de o femeie,Valentina m'a privit dedata aceasta aspru,m'a masurat din cap pana in picioare,apoi mi-a intors ostentativ spatele.Gestul acesta m'a jignit,si cum dragostele cari se impleteau si se despletiau nu-mi mai lasau timpul sa ma mai gandesc la o gascuta de pension,povestea s'a incheiat.O intalneam cate odata pe strada,rar de tot,ma privea mandra si dispretuitoare-sau cel putin asa mi se parea mie-peste alti ani i-am vazut o fotografie mare intr'o vitrina,o fotografie asa de frumoasa ca toti trecatorii se opriau s'o admire,generalul Negruzzi n'a mai fost rezident,si intr'o zi m'am pomenit din nou aruncat intr'o garnizoana

glodoasa.

La Iasi veneam rar,si pe Valentina o uitasem.

Apoi a venit razboiul,cu elanurile inceputului,cu descurajarea adusa de lungirea lui,cu prabusirea.La 23 august,se nimerise sa ma gasesc in congediu.Camarazii mei de pe frontul Moldovei au fost luati prizonieri cu tot pseudo-armistitiul incheiat sau neincheiat,si acuma,conform ordinelor,ne taram dealungul soselelor,cu soldatii desbracati si desculti,desarmati,mergand sa ne batem cu o parte a lumii,dupa ce pana atunci ne batusem cu cealalta parte.Ne plangea inima de durere in fata umilintelor la care ne supuneau "aliatii",dar mergeam inainte caci nu era nimic altceva de facut.

Intr'o noapte am ajuns la Rosiorii de Vede.Cand s'a inserat am dat calul unui sublocotenent si eu m'am aciuat in caruta doctorului.Oboseala m'a facut sa adorm repede,cand m'am trezit scuturat de amicul meu.Coloana se oprise,si prin intuneric,cineva striga cat il tinea gura:domnul capitan Vrabie,domnul capitan Vrabie!

Am aprins lanterna,si in sulul de luminattremuratoare,am vazut un civil,un batranel jovial care se framanta ca pe jaratec si-mi striga numele.La lumina lanternei am vazut numele scris cu creta.M'am dat jos si foarte mirat i-am spus batranelului ca eu sunt capitanul Vrabie.

-Dar de unde ma cunosti dumneata? am intrebat eu curios,caci nu am fost niciodata prin targul acesta.

-Nu va cunosc domnule capitan,pacatele mele,dar Dvoastra sunteti cantonat la mine.De trei ceasuri va astept.

Nu ma puteam lamuri asupra motivelor acestei solicitudini,dar in orice caz batranelul era simpatic,si fiindca-mi spusese ca e profesor,ma gandeam ca desigur are o casa curata,o gradina aranjata,si ca sa nu i se faca stricaciuni,am dat ordin ca nimeni altacineva sa nu mai fie cantonat acolo.Dar hotararea mea a avut darul sa-l nemultumeasca teribil pe batran.

-Domnuldcapitan,s'a repezit el,va rog sa mai cantonati la mine si o grupa de soldati si vreo doua-trei carute.Si soldatii sa fie inarmati.

Ultima fraza a batranului m'a amuzat.

-Bine,bagati aici un ploton de mitraliere,am ordonat eu.

La auzul acestei dispozitii,fata batranului s'a luminat.

Numai cand ma instalasem in camera care-mi era destinata,cand batranelul mi-adusese o dulceata de visine si o cafea,cand ne instalasem in fotolii si ne aprinsesem tigarile,a venit lamurirea.Camera mea era despartita de o alta printr'un perete de sticla,tapisat cu hartie albastra.Batranelul a ridicat cu atentie un colt si m'a invitat sa privesc.In camera de alaturi era lumina.Pe jos,pe canapele,pe paturi,imbracati,murdari,cu cismele pline de praf pe cearsafurile albe,dormeau vreo cincisprezece rusi.

-Domnule capitan,dati ordin sa fie un soldat de planton si sa aiba arma incarcata,caci cu capcaunii acestia e o nenorocire.

In timpul zilei,soldatii trimisi de mine cu cartiruirea,intrasera in curtea profesorului tocmai cand o ceata de Rusi erau gata sa-l snopeasca in bataie pe acesta,pentru ca sa le dea vodca si haziaica.Vederea a douazeci de soldati romani inarmati i-a facut sa renunte la vin si la femei,si acuma cereau numai camere de dormit.Profesorul le-a raspuns ca le pune cu placere o camera la dispozitie,dar Rusii le voiau pe toate trei cate avea casa.

-Dar domnilor,in una dorm eu cu nevasta-mea,in alta e soacra-mea o batrana bolnava si pe a treia o pun la dispozitia Dvoastra.

-Iopfoimati,au raspuns Rusii.Voi...la grajd.

Cu cartiruirea batalionului meu era insarcinata sergentul Tomoioaga,un teleormanean inalt cat un gorun,si smecher cat toata Vlasca si Teleormanul la un loc.Acesta,fara sa se intimideze,le-a spus Rusilor ca vrea si el o camera pentru un ofiter roman.

-Iopfoimati rumanski afitir,au raspuns "aliatii".

Dar Tomoioaga nu s'a dat batut.

-Camera aceasta este pentru un general roman, a tipat el.

Si el si ceilalti soldati au incarcat armele.Nu atat pomenirea generalului i-a impresionat pe Rusi cat mai degraba incarcarea armelor si hotararea pe care au citit-o in ochii teleormaneanului.Asa ca Rusii au devenit mai rezonabili,s'au instalat ei intr'o camera,una i-au lasat-o profesorului nevestei si soacrei,iar cealalta a fost destinata "generalului".

Dar cu toata fericita rezolvare,batranelul statea el ce statea,era nelinistit,si deaceia ma asteptase trei ceasuri in fata portii si ma rugase sa cantonez in curtea lui si o grupa de soldati.

A doaua zi m'am trezit targiu,din cauza sgomotului care venea din camera alaturata.M'am ridicat intr'un cot,am ridicat coltul de hartie albastra,si in loc de Rusi am vazut pe profesor,pe nevasta-sa,pe soacra-sa si pe servitoare,cu totii suflecati pana la coate,asudati,si cu cate o pompa de flit in mana.Afara era un soare molatec de toamna,trist parca si el din ca-

uza nenorocirilor care se abatusera peste biata tarisoara dunareana.Peste cateva minute a venit prietenul meu doctorul,care era cantonat chiar in casa de vis-a-vis.Am iesit amendoi si am trecut strada.Ne-am oprit in curte,ne-am asezat in doua fotolii care scapasera ca prin minune ca sa nu fie considerate de eliberatori drept prada de razboiu,si ne-am aprins tigarile.Nu vorbeam,priveam in pamant,fiecare cu gandurile lui.N'am tresarit nici cand a trosnit clanta portii nici cand poarta s'a reinchis,nici cand niste pasi usori s'au apropiat de noi.Pasii s'au departat,si cand am ridicat privirea,inima a inceput sa-mi bata navalnic.In fata mea era fata de pe strada Sararie,cu sora ei si cu o batrana.Femeile erau gata sa intre in casa,cand am reusit sa ma reculeg si sa-mi semnalez prezenta printr'o fraza adresata prietenului meu,doctorul.

-Doctore,domnisoarele acestea sunt iesence.

Valentina a intors capul,s'a oprit surprinsa,obrajii i s'au colorat puternic,si un nume a lunecat printre buzele ei,incet,abia auzit:

-Viorel!

M'am ridicat,i-am sarutat mana si mi-am spus numele.Si atunci,dupaopt ani de la ziua cand voit sau intamplator,o minge de tenis a facut un salt in fata mea,am aflat ca pe fata cu ochii negri o chema Valentina.Explicatia prezentei ei la Rosiorii de Vede era simpla.Ca atatea si atatea mii de basarabeni si moldoveni,familia Valentinei luase drumul refugiului cand in primavara Rusii ajunsesera in fata Iasului,si se stabilisera in Rosiorii de Vede unde aveau o ruda indepartata,ruda care locuia chiar in casa in care fusese cantonat doctorul.

Valentina nu mai era adolescenta pe care o vazusem cu opt ani inainte,ci o tanara femeie de douazeci si cinci de ani,artista a teatrului National din Iasi,frumoasa ca un cadru,care ma privea cu aceiasi ochi pe care-i cunoscusem de mult,in curtea casei cu numarul o suta de pe strada Sararie.Pentru prima data o priveam de aproape,lung,lung,si atunci am inteles ca Valentina ma iubea.Cuvintele veneau greu si de o parte si de alta.Am schimbat cateva banalitati,mi-a dat adresa si m'a rugat sa-i scriu.Cand a plecat mi-a dat mana pe care i-am sarutat-o pierdut,si tot asa de incet,soptit,Valentina a pronuntat acelasi nume: Viorel !

-La revedere...la revedere...Viorel !

I-am cerut explicatii si indepartandu-se,mi-a spus:

-Am sa-ti scriu si ai sa te lamuresti.

Catre seara,coloana s'a repus in mars.Ne indreptam catre Dunare,dupa ce facusem un cerc de catevasute de kilometri,si seara ne-am oprit in Alexandria.Toata ziua mersesem calare in fruntea batalionului,cu gandul numai la Valentina,cu chipul ei in inima.Recapitulam saracele faze ale acestei ridicole povesti de dragoste,si constatam ca o iubesc,ca fara sa-mi dau seama o iubisem mereu,cu toate neintelesele perioade de umbra,dealungul celor opt ani.

A doua zi seara,regimentul a primit ordin sa faca calea intoarsa.Trebuia din nou sa trecem prin Rosiorii de Vede,prin Stoenesti,prin Caracal.Toti erau iritati,nemultumiti,afara de mine. Speranta de a revedea pe Valentina imi crestea in inima ca o fluturare de aripa de porumbel. Din timp am trimis pe sergentul Tomoioaga,i-am dat adresa Valentinei,ordine severe sa nu-mi destainuiasca numele,ci numai sa exprime dorinta unui capitan de a fi cantonat in casa lor,in cazul cand au loc.

Datorita unor imprejurari neprevazute,jalnica noastra coloana a reintrat in Rosiorii de Vede numai la ora unsprezece noaptea.La marginea targului,ma astepta Tomoioaga.Sergentul respectase cu strasnicie ordinul,dar inima Valentinei nu putuse fi inselata.

-Mama,e Viorel,e Viorel,strigase ea.

Aveau doar doua camere din carcundera goala,dar V.Alentina intocmise un pat,si acuma ma asteptа.Pe o strada intunecoasa ne-am intalnit cu trei soldati rusi beti care voiau sa-mi ia sceasul,dar statura haiduceasca a lui Tomoioaga si hotararea cu care acesta indreptase pusca spre ei,m'au salvat.Cand am intrat,bucuria Valentinei nu mai cunostea limite.

-Viorel ! Viorel ! murmura ea.

Ne-am asezat in jurul unei mese,cu o ceasca de cafea in fata.Afara se auziau impuscaturile eliberatorilor,si povestea Valentinei a inceput sa se desfasoare molcoma,indepartata,imateriala parca.Era parca o poveste de pe vremea bunicilor.Se parea ca prezenta mamei si sorei ei nu o stingherese cu nimic,se parea ca Valentina asteptase ani si ani aceasta clipa,se parea ca viseaza,ca ii e teama ca vraja acestui vis sa nu se rupa,sa nu se destrame.

Valentina ma indragise din clipa in care ma vazuse trecand pe strada Sararie.Dragostea ei era cunoscuta de mama ei,de sora ei,de servitoare.Necunoscandu-mi numele,imi alesese ea unul, unul frumos,poetic,care nu avea nimic comun cu prozaicul meu nume.

-Eram eleva la conservator.Luam parte la fiecare reprezentatie de teatru,priveam artistele si visam la ziua cand voiu fi si eu pe scena,cand din sala ma vei vedea tu,Viorel.Te vedeam atunci,eram geloasa,suferam.

De atunci am avut fara indoiala cateva idile de dragoste,dar nici una nu a putut sa ma mulumeasca,caci gandurile mele sburau catre tine,catre Viorel.

Ma simteam ca intr'o baie calda de lumina,uitasem de razboiu,de moartea care ma pandea poate undeva aproape.Clipele se scurgeau molcome,uitasem de timp,cum uitasem de toate.Prin perdelele furisau zorii.N'am ridicat pentru ca sa trec in camera mea.Valentina m'a urmat.Am inteles ca voia s'o sarut si eram turburat.Dar chiar in clipa in care mainile noastre se cautau,cand capetele se apropiau ca impinse de o forta irezistibila,sergentul Tomoioaga pe care pentru mai multa siguranta il culcasem pe jos in camera mea,s'a trezit.Vraja s'a rupt,sarutul a ramas in domeniul neimplinirii,ca si toata aceasta dragoste iesana.

A doua zi am plecat mai departe,mereu mai departe.Ne-am promis sa ne scrim,si de la poarta, privirile Valentinei m'au urmarit-inlacrimate de data aceasta-pana cand coloana,lunga coloana nu s'a mai vazut,asa cum ma urmareau cu opt ani inainte,pe o strada in care nimeni nu se grabea,in care vatmanul de la tramvai socotea normal sa opreasca vagonul in fata carciumii,pentru ca sa se dea jos,sa-si bea jumatatica si sa-si rasuceasca o tigara.

I-am scris in fiecare zi,la fiecare halta pe care o facea coloana in satele pustiite de trecerea lacustelor eliberatoare,dar raspunsurile Valentinei s'au pierdut fara indoiala,dupa cum poate s'au pierdut si scrisorile mele,in haosul adus de aliatii de peste Nistru.

Pe urma divizia a fost incercuita la Tisa,luata prizoniera,declarata tradatoare de catre patriotii de la Bucuresti, a urmat prizonieratul,eliberarea si ...exilul.

Si au mai trecut sase ani.Linia sinuoasa a iabrasului meu destin m'a purtat mereu prin alte si alte tari,cum alta data ma purtase din garnizoana in garnizoana,intre granitele binecuvantatei si neuitatei noastre Patrii.

De Valentina n'am mai aflat nimic.

Ratacesc adesea pe bulevardele Parisului,un castan inflorit mi-aminteste de castanii de pe bulevardul Carol,tablitele doctorilor sau avocatilor parisieni mi-aminteste de tablitele confratilor de pe o strada iesana care se numea Sararie.

In ratacirile mele am iubit si am fost iubit da orice barbat de multe femei,de unele mi-amintesc cu precizie,pentru altele trebuieste sa fac eforturi de memorie pentru a-mi aminti numele sau figura,pe una singura n'o pot uita.M'o pot uita pe adolescenta de pe strada Sararie, n'o pot uita pe fata care mi-a inlocuit prozaicul meu nume cu unul poetic: Viorel !

Nicolae V R A B I E

P E S C A R U L

de N. S. G O V O R A

Sub cerul intins,ca un imens coviltir,
Vasul de pescari sta rastignit in largele,
Brate ale ancorelor.La ora inalta catargele,
par crucile strambe dintr'un stravechiu cimitir.
Si nici o vela nu vine sa se intinda,
Si sa se avante pe apa golfului,tacuta si linistita ca o oglinda.

Pe punte,pescarii dorm cu bratele si pieptul paros,desvelit.
In vinele groase ca niste soparle,sangele,rar,
Sarutat de briza ce vine sarata din zari de clestar,
Abia mai pulseaza,ca arcul unui ceasornic uitat neintors,obosit.
Si numai departe,departe in larg,
Valurile se nasc,se involburoaza,se fugaresc si se sparg.

In camera masinilor,sub lumina bolnava de ftizie,
Tu suflete nu poti gasi nici liniste si nici somn.
Pe peretii innegriti de praf de carbune,enorm,
Chipul tau isi profileaza umbra neverosimila,la ora aceasta tarzie.
Si mirosul de benzina si uleiuri arse,ca o licoare amara,
Te-apasa pe umerii incovoiati de amintiri,ca o povara.

Departe,departe,in camera unei fete,razele lunii patrund,
Pe fereastra la care ca si alta data, a inflorit caisul.
Sa-i ocroteasca somnul,sa-i mangaie visul,
Si sa-i sarute sanul,sanul acela alb si rotund,
Pe care ca in povestile uitate,cu Verde Imparat,
Numai luna de pe cer si cu tine l-au sarutat

Noi suflete,suflete,dar oare ce s'a intamplat ?
A scartait o parama,sau a gemut cineva,
La ora cand pe cerul albastru o stea,
A cazut? Da,s'a auzit un geamat adevarat.
Dar cine poate sa geama,sub lumina bolnava de ftizie,
Cand numai umbra ta se profileaza enorma? Stii bine,
Si nu te mai indoi suflete-crede-ma-afara de tine,
Nu-i nimeni in camera masinilor,la ora aceasta tarzie.

M A M E I

(Din exil)

Mama,zadarnic numeri zilele si saptamanile,
Si tremurand,iti pui la ochi,strasina manile.
Se vor coace,se vor trece ciresele in gradina,
Fara ca feciorul de departe sa vina.

Sa nu te inseli de ti-o canta cocosul.in prag.
Nici anul acesta nu-ti vine feciorul pribeag.
Valurile lumii il rasucesc si il poarta,
Pe'ntinsuri de apa statuta si moarta.

Nadejdile toate se destrama,se rup,
Ca o rugina roade vremea din trup.
In parul din tample si-a infipt vrajmasia,
Si mi-a furat adolescenta,copilaria.

O ! De n'ar fi dorul,de n'ar fi departarile,
N'ar fi asa de apasatoare tacerile.
De n'ar fi o fata in satul moldav,
Nu mi-asi simti sufletul asa de bolnav.

Fetei cu ochii albastri,mama sa-i spui,
Sa-si lege destinul de altul,sunt tineri destui,
Cuminti,care nu s'au infratit cu departarile
Si nu vantura zanateci,tarile,zarile.

Sa nu ma astepte,asteptarile dor,
Ca frunzele toamna,iubirile mor.
Numai tu cu credinta,asteapta-ma mama,
Ciresul din gradina copilariei,ma cheama.

F A T A B L O N D A

Fata de departe,fata blonda,
Nu-mi jeli viata vagabonda.
Si nu-mi plange aprigul dorin,
Numai lacrimi,fiere si venin.

.....

In tacerea grea ca de mormant,
Dorm pe dealuri morile de vant.
Si'n apusuri pline de mister,
'Nalta brate negre catre cer.

Iar in nopti cu stele si cu luna,
Domnitorii strajile si-aduna.
Ca'n hotarul tristei Basarabii,
Dau din corn alarma,parcalabii.

Ca in aspre vremurii de bajenii,
Stefan este cap de capetenii.
A plecat s'adune tineret,
La chemarea marelui poet.

Daca viii nu mai stiu sa lupte,
Isi va strange flamurile-i rupte.
Inarmati cu sulite si flinte,
Vor iesi plaesii din morminte.

.....

Cat din corn suna-vor parcalabii,
La hotarul tristei Basarabii,
Sa nu-mi plangi viata vagabonda,
Fata de departe,fata blonda.

N.S.GOVORA

S I V I A T A M E R G E I N A I N T E

(Fragment de roman)

de Nicolae NOVACOVSCHI

-Iza,mi-am intors pe dos toate buzunarele sufletului,am scotocit in ele si am cautat sa descifrez viata si viitorul meu,dar nu am gasit nimic.Sunt pustiu si gol.Stiu ca numai alaturi de tine asi gasi o implinire a mea.Totusi,sunt hotarat sa frang singur pe roata,propriul meu destin.Deaceea,nu voiu merge cu tine,nu pot merge cu tine si nici nu pot primi jertfa ce mi-ai oferit,tinandu-te langa mine.Niciodata si pentru nimic in lume.Du-te Iza! Du-te pe drumul destinului tau.Du-te si lasa-ma sa-mi traiesc singur blestemele si furtunile din sufletul meu.Lasa-ma sa duc cu mine mai departe icoana ta draga,asa cum am cunoscut-o si mi-am strecurat-o in inima si in sange.Sunt o fire extrem de complicata Iza si dragostea mea pentru tine tu nu vei putea niciodata s'o intelegi,pentru ca eu singur nu o pot intelege.Eu nu te-am iubit nici odata Iza asa cum omeneste se poate iubi.Eu nu te-am iubit ca pe o amanta.Tu ai fost pentru mine rand pe rand,mama,sora si iubita.Si te-am iubit asa cum poti iubi pe fiecare dintre ele.

Pentru prima oara in viata mea mi se intampla sa gasesc in mine acest sentiment sublim si frumos cu care ne-a binecuvantat Dumnezeu,divizat in trei.Si fiecera dintre ele,au fost tot atat de mari si curate,de parca erau destinate pentru trei fiinte deosebite ale caror drumuri se intretaiau si se intalneau in mine intr'un singur punct.

Gandul ca te-asi putea pierde ma inspaimanta,ma chinuie si ma tortureaza crancen.Nu pot face altceva insa.Despartirea aceasta este o incercare si un examen pentru amandoi...

Tacu obosit,cu privirile visatoare pierdute in gol,neindraznind parca sa o priveasca.

Ea il privi catva timp speriata de marturisirea lui,apoi isi incolaci bratele pe dupa mijlocul lui,proptindu-si fruntea de obrazul lui.

-Nu ma alunga Dimitrie! Nu ma alunga tocmai acuma cand viata mea si-a gasit prin tine un sens si o lumina aruncata in viitor.Nu fi atat de rau cu mine.Lasa-ma sa raman langa tine si visele tale.Lasa-ma sa te iubesc si sa-ti slujesc ca o sclava.Loveste-ma,ucide-ma daca vrei, dar lasa-ma aici langa tine,sa traiesc prin tine,sa traiesc langa umbra ta,sau sa mor ucisa de mana ta.

El isi intoarse privirile spre ea,turburi,parand ca se clatina in hotararile lui.Ii venea sa tipe de durere ca o vita legata in grumazul careia a fost infipt cutitul mortii.Ii venea sa o imbratiseze si sa o sarute,lung,lung de tot,apoi sa se frante si sa se tarasca la picioarele ei ca un caine fericit de prezenta,de atentia si de dragostea stapanului sau.Totusi,ceva de dincolo de el il tinea inmarmurit,incapabil de a spune sau de a face ceva,ca parca de piatra. Un Sfinx care nu misca nici nu vorbeste,dar care privestelundeva departe in gol,sau poate se uita in adancurile abisale din el.

Intr'un tarziu,ca strafulgerat de alt gand,ii desprinse usor mainile din jurul mijlocului sau si-i spuse:

-Nu Iza,nu se poate! Ti-am spus-o si te rog pentru numele lui Dumnezeu,nu ma sili sa ti-o repet de atatea ori.Tu crezi ca pe mine nu ma doare ....

-Pe tine?,tipa ea privindu-l salbatic.Pe tine te doare?...Ha-ha-ha !...Pe tine te doare?... Ce te doare pe tine? Ce-ti pasa tie ca port in pantecele meu fructul nebuniei mele?Al carbei mele nebunii! Cat de tampita si oarba am fost atunci cand am cules de pe buzele tale veninoase ,cuvintele mieroase si mincinoase de dragoste.Cum nu am putut vedea limpede si la timp ca sub mangaierile si sarutarile tale se strecoara la pieptul meu si in mine o vipera hidoasa? Cum m'am inselat ! Cum m'am inselat atat de amar si nu am putut simti sarpele pe care-l strangeam la pieptul meu cu atata caldura si dragoste.Esti un monstru Dimitrie.Da ! Un monstru scarbos ! Nu in fata ta desfigurata,ci in sufletul tau se ascunde uratenia ta.

Palma lui cazu grea,biciuind scurt obrazul infierbantat al Izei.Ea scoase un tipat sfasietor,privindu-l nauca,cu ochii mari iesiti din orbite,apoi se prabusi pe pat,la spatele lui,cu fata ascunsa in palme si trupul scuturat nervos de plans.

Uluit si el de aceasta intorsatura neasteptata a lucrurilor,de gestul necugetat pe care-l facuse,isi privi palma dreapta cu care o lovise si'n care simtea furnicarile sangelui,de parca ar fi voit sa si-o taie din incheeturi,cu privirile.Se intoarse apoi spre ea si si-o propti pe umarul ei,mangaindu-i-l.

-Iarta-ma Iza! abia ingana el.Iarta-ma....Am fost un nebun...Nu mi-am dat seama ce fac.Tu esti buna Iza.Tu ai un suflet mare.Stiu ca ma poti ierta ..

Ea continua insa sa planga,mica si invinsa,in patul in care altadata trupul ei vibrase si tremurase in fiorii ametitori ai patimei si ai vietii,daruindu-se din plin omului acestuia ca-

re o palmuise acum si caruia ea ii daduse tot trupul si sufletul ei.
Dimitrie o privea cu regret cum se svarcolea in plans du'eros si nu stia ca sa faca pentru a rascumpara gresala pe care o facuse.Ar fi vrut sa-i spuna cuvinte frumoase,ar fi vrut sa faca un gest mare prin care sa intinda punte de iertare si impacare intre ei doui,dandu-si seama cat de nedrept si de crud fusese cu ea.Zadarnic insa.Faptul fusese savarsit si consumat iar el era acum gol,pustiu si incapabil de a mai putea repara ceva.Fara sens si fara caldura,pe buzele lui se repetau mereu aceleasi cuvinte seci:iarta-ma...Hai...nu mai plange...Sunt un nebun... Iarta-ma...
Intr'un tarziu,plictisit de jocul acesta monoton si enervant,o intoarse cu putere cu fata spre el.
Ea il privi un moment fricoasa,halucinata,nestiind ce va aduce clipa urmatoare.Astepta parca sa fie lovita din nou,mirata si oarecum contrariata ca palma lui nu se ridica si nu-i biciuieste iarasi obrajii infierbantati si uzi.Cand vazu doar ca el nu face nimic altceva decat sa o strapunga cu privirile lui de otel,ea se chirci,mica,se aduna ca o sdreanta si se retrase intr'un colt al patului,ducandu-si mainile la ochi si acoperindu-si inspaimantata fata.
-Nu ma privi,murmura ea printre sughituri.Nu ma privi asa.Mi-e teama...Ochii tai ma ingrozesc...Lasa-ma...Lasa-ma...nu ma privi asa...Te rog...Nu stiu ce ai in ochii tai...
El ii prinse cu putere bratele danadu-i-le la o parte si descoperindu-i fata.Tremura tot, din toate incheeturile,cu respiratia sacadata si greoaie.
-Ce-i?...Ce am in ochii mei?...Ce vezi tu in ochii mei?...
-Nu stiu!...Lasa-ma.Lasa-ma...Mi-e frica...
-Nu! Nu te las! Spune! Spune-mi ce vezi tu in ochii mei?Ce-i acolo?...
-Mi-e frica!...
-Sunt un demon,asa-i? Spune-mi ca sunt un demon! Hai spune!...Ochii mei sunt doua porti de iad...Iar eu,eu sunt un satan.Nu-i asa?...
-Mi-e frica!ingana ea in nestire.
-Ti-e frica? Si mie mi-a fost frica de ei...De mic copil,ori de cate ori m'am privit intr'o oglinda,m'am speriat de luminile de iad din ochii mei...Da !...Ti-am spus de atatea ori ca eu nu sunt un om ca oricare altul.Nu.In sufletul meu salasluieste necuratul.Sunt robul lui.El ma chinuie si ma framanta.El imi aprinde sangele si ochii...
Ea se facea din ce in ce mai mica,se aduna si se cuibarea in ea insasi,retragandu-se din ce in ce mai mult spre coltul patului,cu ochii mari si deschisi si cu fata impietrita intr'o crispare de spaima.Numai din cand in cand isi simtea trupul injunghiat de cutitele cate unui suspin.
Deodata insa,simti cum se rupsesera in ea toate zagazurile,se prabusi inainte,scuturata de un ras care batea la poarta nebuniei,sacadat si isteric.Rasul ei,nefiresc,suna intre pereti plans si'nistru de bufnita intr'un cimitir pustiu.
Dumitru Semenic o privi catva timp biciuit de rasul acesta al ei,apoi cand din miscarile desordonate soldurile ei aparura albe si goale si cand mirosul carnii ei infierbantate incepu sa pluteasca in camera ca o unda ametitoare,el se prabusi peste ea.Incepuse intr'un joc,frate cu nebunia,sa o despoaie,sa rupa si sa arunce hainele de pe ea si de pe el,gemand ca o fiara innebunita de mirosul sangelui,in timp ce ea se framanta mai departe,razand in nestire,din ce in ce mai sacadat,mai puternic.Curand insa rasul ei s'a transformat in geamat,intr'un geamat adanc ce se intretaia sau se acorda cu geamatul lui.Se deslantuise o lupta crancena si turbata in trupurile lor,o lupta intre viata si moarte,o lupta in care cutitul nebuniei statea gata sa li se implante in creeri.
Cat a durat lupta aceasta din ei si dintre trupurile lor,nu si-a putut da seama nici unul nici celalalt.Cand insa geamatul ei a alunecat din nou intr'un plans molcom si sec,el s'a prabusit ca fulgerat alaturi de ea,fara ca sa-si mai poata desclesta bratele din jurul trupului ei.

Spre seara,cand Teodor a intrat in camera sa manance ceva,supt de apa si rascopt de soare,a ramas o clipa impietrit zarind printre hainele si rufele patului facute ghemotoc,trupurile lor goale imbratisate si adormite.Isi lua o bucatica de paine din dulap si se retrase repede incuind usa pe din afara.Trecu apoi la geam,il impinse usor,puse cheea pe masa si trase geamul la loc,apoi pleca din nou spre bazin,rupand cu gura plina din bucata de paine neagra si tare.
-Ce dracu,au innebunit amandoi,isi spuse el in gand...In halul asta si cu usa deschisa? De unde putea ghici el drama ce se consumase acolo,de unde putea sti el ce furtuni si nebunii trecusera prin trupurile si sufletul lor chinuite pe care destinul in joaca lui capricioasa le intalnise drumurile intr'un scurt popas ca apoi sa le desparta din nou,ranite si sangerande.

Asa era insa jocul si el nu se putea opri aci caci viata trebuia sa mearga inainte....

Nicolae N O V A C O V S C H I

SCRIITORI TRECUTI IN LUMEA UMBRELOR

In Chemarea Literara inauguram o rubrica intitulata "Scriitori trecuti in lumea umbrelor". Vom cauta sa vorbim de toti acei care au ilustrat literile romanesti ,dar in special atentia noastra se va indrepta asupra scriitorilor romani morti in razboiul sau din cauza razboiului nostru in Rasarit. Vom face aceasta din doua motive:1)acesti scriitori erau tineri,si daca erau cunoscuti in cercurile literare,ei nu reusisera sa devina cunoscuti de marele public.
2) admiram fara indoiala pe marii scriitori,dar spiritul nostru combativ este inclinat sa cinsteasca in mai mare masura pe un om care a stiut sa-si inalte spiritul in slavile visului,dar in acelasi timp a stiut sa moara pentru patria lui.Admiram fara indoiala poemele unui oarecare mare poet roman,versuri inaripate,dure,taiate parca in cremene,ne emotionam la evocarea luptelor trecute si la indemnurile pentru lupta,cevatveni,dar,ca intotdeauna,ne intrebam ce varsta are marele poet,daca in timpul vietii lui patria a avut nevoie de bratul lui si daca si l-a oferit sau si l-a pus in naftalina unei legatii sau cerc de romanizare.
E un detestabil obiceiu fara indoiala de a turbura constiintele oamenilor.
Si nu credem ca gresim,inaugurand cronica noastra cu:

A U R E L M A R I N

Cum am crezut si eu prima data,cand in liceu fiind,am intalnit acest nume intr'o revista literara pentru tineret,cititorii nostri vor crede fara indoiala ca e vorba de un pseudonim. Cand am intrat in scoala militara de infanterie din Bucuresti,am fost surprins sa aflu si sa cunosc pe un tanar care era inscris si in registrele scolii exact ca si in revista in care il intalnisem cu cativa ani inainte:Aurel Marin.Aurel Marin era un tanar inalt,brun,osos,bland. Iesit sublocotenent,este repartizat la 1 iulie 1932 in garnizoana Brasov.Aceasta repartizare a fost binefacatoare pentru cariera poetica a tanarului sublocotenent.In orasul Brasov,in acea vreme,desfasura o fecunda activitate literara,Cincinat Pavelescu.Si Cincinat si-a dat seama de puternicul talent al lui Aurel Marin.Nu numai ca l-a incurajat,dar pana la moarte,Cincinat a avut in Marin cel mai apropiat si apreciat colaborator.Cercul acesta avea sa se largeasca prin venirea la Brasov un an mai tarziu al unui alt sublocotenent literat,Mihail Chirnoaga-despre care vom vorbi in numarul viitor-si peste alti cativa ani prin sosirea sublocotenentului George Vaida.
Dupa moartea lui Cincinat Pavelescu,cercul creiat de el la Brasov a continuat sa traiasca in cei trei numiti mai sus.Intre ei se legase o stransa prietenie si cercul a trait mai departe, cu toate ca meseria i-a imprastiat repede in diferite colturi ale tarii.Mihail Chirnoaga era la Iasi,Aurel Marin la Bucuresti iar George Vaida ajunsese intr'o garnizoana nenorocita dobrogeana:Cerna-Voda .Cei trei ofiteri scriitori injghebasera o mica editura in care se publicau versurile poetilor tineri.Banii? Solda lor de ofiteri,caci toti trei erau de o mandrie care le interzicea sa faca apel la intelegerea celor ce nu vor nici odata sa inteleaga.
Dintre toti,ascensiunea cea mai rapida a fost fara indoiala a lui Aurel Marin.Una dupa alta apar sase plachete de poeme,din care din nefericire nu-mi mai amintesc decat titlurile a doua din ele:"Intrarea in padure" si "Cantece despre prieteni,dragoste si moarte",ultima aparuta in editura Fundatiilor Regale.Anii trec si peste amintiri incepe sa se aseze un geam care se aburesteste cu cat trec anii.
Plachetele lui Aurel Marin au fost primite de critica cu aprecieri unanime,si inca tanar, foarte tanar chiar,este ales membru al Societatii Scriitorilor Romani.Poemele cele mai multe si mai frumoase ale lui Marin vorbesc de munti,muntii din jurul Brasovului care si-au gasit in el un cantaret inaripat.Muntii verzi,muntii albi,muntii cu fruntea in soare,au fost cantati de tanarul ofiter,cum nu au fost cantati de nimeni altul.
Poezia lui Aurel Marin a fost apreciata de toata critica romaneasca,datorita desigur in primul rand calitatii ei,dar si datorita faptului ca'firea blanda a poetului nu a creiat adversitati de nici un gen.Aurel Marin avea in comportarea lui o finete feminina.Nu l-am vazut nici odata enervat si nici chiar eu nu am reusit sa-l enervez vreodata.Si aceasta este cred un argument convingator.

Venirea razboiului ne-a facut sa ne pierdem urma.I-am vazut odata un fragment de roman in universul literar si din cuprinsul lui am dedus ca Marin a fost ranit si ca se gaseste in spital.

In primavara anului 1941 regimentul meu marsaluiaccu graba spre front.La Matca,sat in apropierea Tecuciului,am cerut voie colonelului sa trec sa-mi vad parintii.Dupa 24 de ore intram in camera care servea de cancelarie companiei mele(in satul Carlomanesti-Tutova) si mare mi-a fost mirarea se gasesc pe masa instalat un telefon si alaturi un bilet laconic:"Telefoneaza imediat la brigada".La capatul firului se gasea Aurel Marin.Ne-am vazut imediat.La un pahar cu ceai am inceput sa ne depanam amintirile.Poetul Aurel Marin era casatorit si avea si un copil. Mi-a aratat fotografiile cu emotie.In fata fotografiei copilului,capitanul Aurel Marin si-a strivit o lacrima.E curios pentru mine ca Marin nu avea nimic din ceeace lumea s'a obisnuit a considera ca e de apanajul poeziei.Aurel Marin nu era un boem;nu iubea nici vinul si nici femeia nu constituia pentru el o atractie bolnavicioasa.

Mi-a povestit in acea seara teribila lui aventura de la Sebastopol.Marin participase la razboiul nostru din Rasarit,razboiu pe care el il considera drept si sfant.In fata Sebastopolului fusesera atacati de Rusi.Ranit,transformat in zdreanta umana de un proiectil,Aurel Marin a ramas 24 de ore fara constiinta.Valurile de atacatori rosii au trecut peste el,au ucis pe raniti in dreapta si in stanga,dar in fata unui corp sfartecat,nici unul nu a gasit necesar sa stirce un glont sau sa se obosească a infinge baioneta.A doua zi Romanii au contraatacat si camarazii lui au constatat ca desi slab,inima lui Marin batea inca.L-au ridicat si doctorii au refacut dintr'o masa informa de carne sangeranda un om.Baceva mai mult,nici un semn vizibil nu i-a ramas din aceasta dramatica intamplare.Convalescenta a fost lunga si penibila.Pe patul de spital a scris un roman despre razboiu,roman din care eu vazusem un fragment in Universul Literar.Mi-a aratat contractul cu Fundatiile Regale.Marin era increzator,increzator si in viitorul lui literar si in viitorul patriei.

Dupa iesirea din spital,Marin a urmat scoala de razboiu pe care a absolvit-o si acuma era sef al Biuroului de operatii al brigazii noastre,Brigada comandata de generalul Tenescu.

-Esti un mare norocos Marine,i-am spus eu ganditor.Nu multi raman in viata in urma unei asemenea intamplari.

-Intr'adevar,mi-a raspuns el.Sunt nascut sub o stea norocoasa.Am incredere,o incredere teribila in steaua mea.

Frontul s'a stabilit la Nord de Roman.De la brigada Marin venea des in linia 1-a sa ma vada.Acolo in bordeiul meu mi-a aratat una din recentele lui poeme.Era vorba in el de genezaunui poem,de chinul spiritual al poetului pana la eliberarea deplina,pana la multumirea,sfanta multumire interioara pe care o produce cizelarea poemului.Si tocmai cand acesta e gata,vine copilul care se joaca nestiutor in camera,ia hartia cu poemul si o arunca in foc.Mi-amintesc de sfarsitul acestui poem:"E critic ingerasul,mance-l tata".Aurel a scos din porte-feuille fotografia "ingerasului",a sarutat-o si a murmurat:"Mance-l tata".

Nu a trecut o saptamana si pe linia 1-a a venit vestea ca Aurel Marin a murit.Si steaua capitanului poet Aurel Marin,steaua in care el avea o incredere teribila,i-a rezervat o moarte stupida.Scapat de la moarte in imprejurari asa de teribile ca acelea din fata Sebastopolului, Marin a murit dintr'o injectie.In urma ranilor de la Sebastopol,poetul ramasese cu o afectiune la ficat,motiv pentru care urma doua nu mai insel un tratament de injectii cu calcium.O gresala de doza si Capitanul poet Aurel Marin,s'a stins.Ceiace nu a putut face un proiectil de artilerie grea,ceiace nu a putut face un val de atacatori rosii,a facut ignorienta unui infirmier. Dar acest sfarsit stupid nu aduce nici o umbrire victii eroice a poetului,capitanul poet Aurel Marin a murit pe campul de onoare.

Cum era normal,prietenul lui,Mihail Chirnoaga,el insusi invalid de razboiu, a scris in Universul Literar o emotionanta pagina asupra vietii si operii lui Aurel Marin.

Astazi,in Republica populara ,poezia lui Aurel Marin e pusa la index.Desigur nimeni nu are voie sa scrie un cuvant despre el.Si e probabil ca "ingerasul" nu stie ca tatal lui a fost poet si ca a scris un poem care se termina cu versul"E critic ingerasul,mance-l tata".

In exil,in paginile saracacioasei noastre publicatii,o facem noi,cu convingerea ca ne-am indeplinit o datorie.

n.s.g.

* Cei ce poseda date asupra vietii si operii lui Mihail Chirnoaga,precum si a lui George Vaida,sunt rugati sa ni le trimita pe adresa M.S.Govora,74,rue de la Glaciere,Paris 13.Deasemeni toti Romanii care au date asupra altor scriitori romani morti pe campul de onoare,sunt rugati sa faca acelasi lucru.Ne-ar interesa date asupra lui Al.Pogonat,Ciobotariu,etc.

C U L T U R A L E

Serbarea romaneasca de la Paris.

In seara de 21 octombrie a avut loc la Cetatea Universitara din Paris o reusita serbare romaneasca.

Spunem reusita,deoarece acesta este fara indoiala termenul pe care manifestatia de la Cetatea Universitara il merita pe deplin.Am avea de facut cateva observatii totusi,si facandu-le,nu vom da dovada de spirit negativist cum imi spunea un prieten caruia'i impartaseam impresiile.O facem cu toata obiectivitatea si cei in cauza nu vor avea decat de folosit si -speram-la o viitoare ocazie,micile imperfectiuni vor fi inlaturate.

Cand am intrat,canta dl Baciu.Dl Baciu are o voce frumoasa si in plus,dl Baciu este ajutat de un fizic mai mult decat placut.Deci dl Baciu are toate motivele sa spere -si cu el si noi- intr'un viitor artistic frumos.Dl Baciu urmeaza cu asiduitate cursuri de muzica.Totusi,o spunem cu toata sinceritatea si toata brutalitatea in acelas timp,de la primele manifestatii ale dlui Baciu si pana acuma,nu am avut ocazia sa descoperim nici un progres.Dl Baciu pe scena, face impresia ca plange sau ca e gata sa planga.Ori jocul de scena,mimica,are o foarte mare importanta.La inceput am crezut ca e vorba de timiditatea debutantului.Dl Baciu isi ia o pozitie inghetata,isi fixeaza degetul la nasturele hainei si ramane asa pana la sfarsit.Face impresia ca nu e strabatut de o emotie artistica.Ori un artist nu poate transmite altora ceiace-i lipseste lui insusi.Nici un zambet nu-i trece pe figura.Zambeste doar la sfarsit pentru a multumi aplauzelor,un zambet fals,teribil de fals. Sfatuim pe dl Baciu sa studieze aceste amanunte caro-si au importanta lor-o foarte mare importanta chiar-pentru ca la viitoarea ocazie sa-l putem aplauda,fara a o face din prietenie personala.Dl Baciu are,cum am spus la inceput mari calitati pentru a ajunge mare cantaret.

Dl Tepordel cu frunza a entuziasmat toata asistenta si ne-a entusiasmat si pe noi.Dar,nesfatuit de nimeni probabil,dsa s'a lasat tarat de impulsuri rurale si a facut cateva gesturi lipsite de gust artistic,gesturi care aveau darul sa irite pe oamenii cu gusturi pretentioase.Astfel,dl Tepordel,la fiecare cantec nou,isi scotea o frunza din buzunar,se uita la ea rural si apoi cand termina punea frunza pe piano si o batea cu palma. E asa de usor ca in viitor sa eviti aceste gesturi dle Tepordel!

Dansurile nationale au fost de data aceasta inferioare celor cu care echipa condusa de dl Misirliu ne obisnuise.Si au intervenit si aici gesturi lipsite de gust.Dl Vacaru isi trantea caciulade pamant fara motiv,crezand fara indoiala ca aceste gesturi gustate in alte ocazii si alte locuri,vor fi pretuite si la Cetatea Universitara.Sfatuim ca atunci cand se va mai produce echipa de dansuri sa renunte la "strigaturi" sau sa le reduca la una sau doua.

*Ziarul Solia din Statele Unite publica in fiecare numar versuri semnate de dnii Aron Cotrus si Vasile Posteuca.Aplaudam initiativa parintelui Trutza care in anii trecuti ne uicidea cu niste versuri scrise de oameni care nu aveau nimic cu poezia.

*Chemarea Literara va publica la multiplicator mai multe plachete de versuri.Prima placheta va fi semnata de dl Nicolae Novac si va purta titlul:"Magul isi cauta steaua".

Iubitorii de poesie vor fi fara indoiala satisfacuti.

*Prin aparitia Chemarii Literare,pe care vom cauta s'o imbunatatim din toate punctele de vedere cu fiecare numar,Coltul Literar din Chemarea,va fi suprimat.

A d m i n i s t r a t i v e

Chemarea Literara va continua sa apara la sfarsitul fiecarei luni.Acest numar e trimis gratuit abonatilor Chemarii.Pentru numerele viitoare,pretul unui numar este de 50 fr.Abonatii Chemarii,sunt rugati sa ne scrie in cazul cand doresc sa primeasca numai Chemarea si nu si Chemarea Literara.Pentru cei cari vor sa primeasca amandoua Chemarile,contributia-incepand cu luna noembrie va fi de 200 fr. lunar.Deasemeni e posibil ca sa existe cititori cari doresc sa aiba numai Chemarea Literara.Pentru acestia,contributia este de 50 fr.lunar.

****

Cititi si sprijiniti Chemarea Literara.

****

C H E M A R E A

Depot Legal 11537/49
Imprimeur:L.Denis 63,rue de Provence
Paris 9
Gerant responsable:Al.Cristescu
6,rue Laborde,Paris 8 eme.

****

Cititi si sprijiniti Chemarea Literara

****